

This Booklet contains 20 printed pages.
इस पुस्तिका में 20 मुद्रित पृष्ठ हैं।

AK14I

Test Booklet No.
परीक्षा पुस्तिका संख्या

PAPER—I / प्रश्न-पत्र—I

ODIA LANGUAGE SUPPLEMENT / उड़िया भाषा परिशिष्ट
PART—IV & V / भाग—IV & V

Test Booklet Code
परीक्षा पुस्तिका संकेत

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Pages 19 & 20) of this Test Booklet.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 19 व 20) पर दिए गए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

For Instructions in Odia see Page 2 of this Booklet.

उड़िया में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें।

14
K

Instructions for Candidates :

- This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer EITHER Part—IV (Language—I) OR Part—V (Language—II) in ODIA language, but NOT BOTH.
- Candidates are required to answer Parts—I, II, III from the Main Test Booklet and Parts—IV and V from the languages chosen by them.
- Questions on English and Hindi languages for Part—IV and Part—V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
- Use Blue/Black Ballpoint Pen only for writing particulars on this page/markings responses in the Answer Sheet.
- The CODE for this Language Booklet is **K**. Make sure that the CODE printed on Side-2 of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
- This Test Booklet has Two Parts—IV and V, consisting of 60 Objective-type Questions and each carrying 1 mark :
Part—IV : Language—I (Odia) (Q. Nos. 91-120)
Part—V : Language—II (Odia) (Q. Nos. 121-150)
- Part—IV contains 30 questions for Language—I and Part—V contains 30 questions for Language—II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Odia Language have been given. In case the language(s) you have opted for as Language—I and/or Language—II is a language other than Odia, please ask for a Test Booklet that contains questions on that Language. The languages being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.
- Candidates are required to attempt questions in Part—V (Language—II) in a language other than the one chosen as Language—I (in Part—IV) from the list of languages.
- Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
- The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश :

- यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग—IV (भाषा—I) या भाग—V (भाषा—II) उड़िया भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।
- परीक्षार्थी भाग—I, II, III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग—IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
- अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग—IV व भाग—V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को अलग अलग से माँग सकते हैं।
- इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर-पत्र पर विधान लगाने के लिए केवल नीले/काले बॉलपॉइंट पेन का प्रयोग करें।
- इस भाषा पुस्तिका का संकेत **K** है। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर-पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलाता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरंत अवगत कराएँ।
- इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग—IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं तथा प्रत्येक 1 अंक का है :
भाग—IV : भाषा—I (उड़िया) (प्रश्न सं० 91-120)
भाग—V : भाषा—II (उड़िया) (प्रश्न सं० 121-150)
- भाग—IV में भाषा—I के लिए 30 प्रश्न और भाग—V में भाषा—II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल उड़िया भाषा से सम्बन्धित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा—I और/या भाषा—II में आपका द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) उड़िया के अलावा है/हैं, तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लें। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए।
- परीक्षार्थी भाग—V (भाषा—II) के लिए, भाषा चुनी से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा—I (भाग—IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।
- छात्र कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रश्नोच्च के लिए वी गई छतरी जगह पर ही करें।
- सभी उत्तर केवल OMR उत्तर-पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु बेल रजक का प्रयोग विभिन्न है।

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में)

Roll Number (in figures) : _____

अनुक्रमांक (अंकों में)

(in words) : _____

(शब्दों में)

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षा-केन्द्र (बड़े अक्षरों में)

Candidate's Signature : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर

Invigilator's Signature : _____

निरीक्षक के हस्ताक्षर

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent _____

14-I

ଏହି ପୁସ୍ତକରେ 20 ପୃଷ୍ଠା ଅଛି ।

AK14I

ପରୀକ୍ଷା ପୁସ୍ତକ କୋଡ୍

ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର—I

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପରିଶିଷ୍ଟ

ଭାଗ—IV & V

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନ ମିଳିବା ଯାଏ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଖୋଲନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ପଛପୃଷ୍ଠାରେ (ପୃଷ୍ଠା 19 & 20) ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶସବୁକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପଢ଼ ।

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ :

1. ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ଅତିରିକ୍ତ ପରିଶିଷ୍ଟ ଅଟେ । ଯେଉଁ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କର ଭାଗ IV (ଭାଗ I) ଅଥବା ଭାଗ V (ଭାଗ II) ରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଶିଳ୍ପ କରିଛନ୍ତି, ସେହିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ମାତ୍ର ଦୁଇଟି ଭାଗ ପାଇଁ କୁହାଯାଇଛି ।
2. ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କର ଭାଗ I, II, III ରେ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରୁ ଭଲର ଦେବେ ଏବଂ ଭାଗ IV ଓ V ସେମାନଙ୍କ ପସନ୍ଦ ମୁତାବକ ଭାଷାରେ ଦେବେ ।
3. କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଓ ସିନା ଭାଷାରେ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଭାଗ IV ଓ V (ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର)ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଭାଷା ପରିଶିଷ୍ଟ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଦିଆଯିବ ।
4. କେବଳ ନୀଳ କିମ୍ବା କଳା ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ୟେନ୍ ସେଟ୍ରେ ଭଲର ଲେଖିବା/ଚିତ୍ରିତ କରିବାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
5. ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର କୋଡ୍ କୋଡ୍ **K** । ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଉପର ଓ ଭଲର ଖାତାର ପୃଷ୍ଠା-2 ସମାନ କୋଡ୍ ରହିବା ନିଶ୍ଚିତ । ଭାଷା ପରିଶିଷ୍ଟର କୋଡ୍ ମଧ୍ୟ ସମାନ ରହିବ । ଏଥିରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲେ, ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣପୂର୍ବକ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ବଦଳାଇ ଦେବେ ।
6. ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର 2 ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ, ଭାଗ IV ଓ V, ସମୁଦାୟ 60ଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭଲରମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ 1 :
 ଭାଗ—IV : ଭାଷା—I (ଓଡ଼ିଆ) (ପ୍ରଶ୍ନ 91-120)
 ଭାଗ—V : ଭାଷା—II (ଓଡ଼ିଆ) (ପ୍ରଶ୍ନ 121-150)
7. ଭାଗ—IV (ଭାଷା—I)ରେ 30 ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଭାଗ—V (ଭାଷା—II) ରେ 30 ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଛି । ଏହି ପରିଶିଷ୍ଟରେ କେବଳ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଦିଆଯାଇଛି । ଯଦି କେହି ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା I ଅଥବା ଭାଷା II ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଚାହୁଁଥିବେ, ସେହି ଭାଷାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ମାଗନ୍ତୁ । ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିବା ଭାଷାକୁ ହିଁ ଚୟନ ଭାଷା ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।
8. ଭାଗ—V (ଭାଷା—II) ରେ ଭଲର ଦେବା ପାଇଁ ଭାଗ IV (ଭାଷା I) ଭାଷା ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ ଏକ ଭାଷା, ଯାହା ଚୟନ କରାଯାଇଥିବ ସେହି ଭାଷାରେ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଦିଆଯିବ ।
9. ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରେ 'ଉପ କାର୍ଯ୍ୟ' ଲେଖାଯାଇଥିବା ଭାଗରେ ହିଁ କେବଳ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇ ପାରିବ ।
10. ଭଲଭାବରେ ଚିତ୍ରା କରି OMR ଭଲର ଖାତାରେ ଭଲର ଚିତ୍ରଣ କରନ୍ତୁ । ଏଥିରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବ ନାହିଁ ଅଥବା ଧରା ଦାଡ଼ି ବ୍ୟବହୃତ ହେବ ନାହିଁ ।

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀର ନାମ (ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖନ୍ତୁ) : _____

ଭୋଗ ନମ୍ବର (ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖନ୍ତୁ) : _____

(ଶବ୍ଦରେ ଲେଖନ୍ତୁ) : _____

ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର (ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖନ୍ତୁ) : _____

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀର ହସ୍ତାକ୍ଷର : _____ ବିଭାଗୀୟତା ହସ୍ତାକ୍ଷର : _____

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent _____

**Candidates should answer
questions from the following
Part only if they have
opted for ODIA as
LANGUAGE—I**

ଭାଗ—IV : ଭାଷା—I

ଓଡ଼ିଆ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ : ନିମ୍ନ ପ୍ରଦତ୍ତ କବିତାଂଶଟି ପଢ଼ି ଏବଂ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ (91 ରୁ 96) ସ୍ମୃତିକର 4ଟି ଲେଖାଁ ସମାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତରଟି ଚୟନ କର :

ମଧୁର ପ୍ରଦୋଷ ସମୟ,
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକିରଣ-ବୋଧା,
କାଦମ୍ବିନୀ ଖେଳେ ଉତ୍ତରେ,
ଧୀର ସମୀର ଲୋଭା ।
ଗୋଧୂଳି ଗଗନେ ସୁବିଚ୍ଚୁ
ଦିଶୋ ଶତ ବରଣେ,
ଶତ ମନୋରଥ ଝଲକେ
ଯେହ୍ନେ ଆଶା-କାନନେ ।
କର୍ମଦାରି ଲତା-ଶ୍ୟାମଳ
ବାଲିସୁପୁର ଛାୟା,
ଦିବା ଅବସାନ ଦେଖିଣ
ତୁମେ ବିଷ୍ଣାରେ କାୟା ।
ବାରୁଣୀ ଦର୍ପଣ ପରାୟେ
ଝରେ ସର ସଲିଳ,
ସୁବର୍ଣ୍ଣ-ଲହରୀ ସୁକର
ତହିଁ ମନ୍ଦ ଅନିଳ ।
ନୀଳ ପାରାବୀର ଅତୁରେ
ଗାଏ ଅମର ଗୀତ,
ଅମର-ଚରଣ-ନର୍ତ୍ତନେ
ବେଳା ହୁଏ ଧ୍ୱନିତ ।

91. ଅମର ଗୀତ କିଏ ଗାଏ ?

- (1) ନୀଳ ପାରାବୀର
- (2) ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଲହରୀ
- (3) କାଦମ୍ବିନୀ
- (4) କର୍ମଦାରି ଲତା

92. 'ଆଶା-କାନନ' କେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ?

- (1) ବାରୁଣୀ ଦର୍ପଣରେ
- (2) ରୂପକ ଅବସ୍ଥାରେ
- (3) ଅନୁପ୍ରାସ ଅବସ୍ଥାରେ
- (4) ଉଦ୍‌ଘୋଷା ଅବସ୍ଥାରେ

93. 'ପ୍ରଦୋଷ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

- (1) ସଂଧ୍ୟା
- (2) ପାହାଣି
- (3) ସକାଳ
- (4) ରାତି

94. କାଦମ୍ବିନୀ କେଉଁଠି ଖେଳେ ?

- (1) ବାରୁଣୀ ଦର୍ପଣରେ
- (2) ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଲହରୀରେ
- (3) ଗଗନରେ
- (4) ମେଘରେ

95. 'କାୟା' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

- (1) ପବନ
- (2) ମେଘ
- (3) ଶରୀର
- (4) ସୂର୍ଯ୍ୟ

96. ଅମର-ଚରଣ-ନର୍ତ୍ତନରେ କ'ଣ ହୁଏ ?

- (1) ବେଳା ଧ୍ୱନିତ ହୁଏ
- (2) ଦିବା ଅବସାନ ହୁଏ
- (3) ସର ସଲିଳ ଝରେ
- (4) ମନ୍ଦ ଅନିଳ ବହେ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଚାରୋଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ
ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତରଟି ଚୟନ କର ପ୍ରଶ୍ନ (97 ରୁ 111) :

97. ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚ୍ଛେଦରେ କେତେକ
ଶବ୍ଦ ଛାଡ଼ି ହୋଇ ଯାଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ନିଜର
ପଠନ ଏବଂ — ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଚୟନ
କରି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିବା ଉଚିତ ।

- (1) ଦୂତନ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର
- (2) ସଂକ୍ଷେପରେ ବାରଦଣ୍ଡ
- (3) ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାକରଣ
- (4) ବୋଧଶକ୍ତି

98. କେଉଁଟି ପଠନବୋଧମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ ?

- (1) କୈଳ ଚାରତୀୟ କରି ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର
ପାଇଛନ୍ତି ?
- (2) କାରଣ ଦେଶାତ୍ମକ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ିଛ ?
- (3) ନିଜର ଏକ ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ 'ଗ୍ରହଣ'ର
ବ୍ୟବହାର ଦର୍ଶାଅ
- (4) 'ହୋଟେଲ'ର ଉଦ୍ଦାରଣ ପରୀକ୍ଷାକର

99. କ୍ଷୁଦ୍ରତା ବ୍ୟବହାର ଚିତ୍ର କରିବା, ବୃଦ୍ଧ ଆଙ୍କିବା ଏବଂ
ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଛବି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଆଦି କାମ ପାଇଁ ଛାତ୍ର ବା
ଛାତ୍ରୀଙ୍କର ଅର୍ଥ ବୁଝି କେଶିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ସଠିକ୍
— କୌଣସି ବୁଝି କରିବା ଉଚିତ ।

- (1) ଆବେଶିକ
- (2) ହାସଲଧାରଣ
- (3) ବିଚାର ଦକ୍ଷତା
- (4) ମୋଟର

100. ବହୁବଚ୍ଚୁର୍ଣ୍ଣ ଚିଠି କେଶିବାବେଳେ ଦିଆଯାଁ କେତେକ
ବିଷୟରେ ଅବଗତ ରହିବା ଉଚିତ ଯଥା

- (1) ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ସଠିକ୍ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା,
ସଂକ୍ଷେପାକରଣ ପୂର୍ତ୍ତା ବ୍ୟବହାର କରିବା,
ଉପଯୁକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବ୍ୟବହାର କରିବା
- (2) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବ୍ୟବହାର ନକରିବା
- (3) କିଛି ପର୍ଯ୍ୟାୟ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁକୂଳି,
ସଂକ୍ଷେପାକରଣ ପୂର୍ତ୍ତା ବ୍ୟବହାର
- (4) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁକୂଳି ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା, ଠିକ୍
ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବ୍ୟବହାର କରିବା

101. ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଉଦ୍ଦାରଣରେ ନିୟମକୁ ମାନି ସଫାସାଫା
କଲ୍ୟାଣରେ ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କର କୌଣସି ଏକ ଗାନ୍ଧୀ
ଅଧ୍ୟୟନବେଳେ ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହରାଇ ବସିଥାନ୍ତି । ଏଥିରୁ
ମୁକ୍ତ ହେବାର ଏକ ଉପାୟ ହେଉଛି

- (1) ଶୁଦ୍ଧମନରେ ଶାବ୍ଦ ବିନିମୟ ପାଇଁ କେତେ
ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା ଆର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସ୍ଥାନ ଦେବା
- (2) କଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରାପି
ବା କଥନପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ଧତିର ବ୍ୟବହାର କରିବା
- (3) ଭ୍ରମ ସଂଶୋଧନ କରିବା
- (4) କ୍ଷୁଦ୍ରରେ ପିଲାମାନେ ଉଚ୍ଚତରରେ ପଠନ କରିବା

102. କବିତାର ଏକ ଧାଡ଼ି ଏଠାରେ ପ୍ରସ୍ତର ହୋଇଛି । ଏଥିରେ
କେଉଁ ଶବ୍ଦଟି ଛାଡ଼ି ହୋଇ ଯାଇଛି ଅନୁମାନ କରି
ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।
“କେତେ ଯେକ ତକା ପକ୍ଷୀ ଦେଇ, ଯାଆନ୍ତି —
ଚିନିଷ ନେଇ ।”

- (1) ଯୋନିଶା
- (2) ବିଳାତୀ
- (3) ସୁଦେଶୀ
- (4) ଦେଶୀ

103. ଏମିତି ଏକ ସମୟ ଆସେ ଯେତେବେଳେ ପିଲାଟି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅତି ସହଜରେ ଏକ ଭାଷାକୁ ଆୟତ୍ତ କରିଥାଏ

- (1) 8 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂର୍ବରୁ
- (2) 8 ବର୍ଷ ବୟସ ପରେ
- (3) 10 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂର୍ବରୁ
- (4) 13 ବର୍ଷ ବୟସ ପରେ

104. ମାଧ୍ୟମିକ ବାଞ୍ଛ : ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତି ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ଦେଇ ଅଧିକ ବିଷୟର ମାନ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରେନା ।

- (1) ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଯନ୍ତ୍ର
- (2) ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଦର୍ଶନ/ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (3) ଓଡ଼ରହେତୁ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟରର ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରଦର୍ଶନ/ସ୍ପାଇଟ ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (4) କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ

105. ଏକ ବହୁଭାଷିକ ଶ୍ରେଣୀକକ୍ଷରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଗଣ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଭାଷା ଶିଖିଥାନ୍ତି .

- (1) ସାମୟିକଭାବେ ଦକ ଦକ କରି ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସେହି ଏକଭାଷାକୁ ବୁଝାଇବା ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ଆହରଣ କରାଯାଇଥାଏ
- (2) ଇଣ୍ଡୋ-ଭାଷାରେ ପଦପ୍ରସ୍ତୁତ ଯୋଗାଯୋଗ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଭାଷାର କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ହତାହତ କରାଯାଇଥାଏ
- (3) ଠିକ୍ ଭାବେ ଦୁଇଟି ନ ହେବାକୁ ଲାଗି ଅନାକର୍ଷଣୀୟ ହୋଇଥାଏ
- (4) ଇଣ୍ଡୋ-ଭାଷାର ବ୍ୟବହାର ଓ ଭଲଭାବେ ବୁଝାଇବା ଦ୍ୱାରା କଥନକାରୀ ଭାବେ ବିଦିଗ୍ରହ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟାକରଣଗତ ସୂଚନା ସମ୍ପର୍କରେ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

106. ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଷା/ବିଦେଶୀ ଭାଷାରେ ବଣେ ଭାଷା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ପାଠକ୍ରମଟା ଭାଲ କରିବା ପିଲାଟିକୁ ଭାଷା ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଶେଷଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ସୈଦ୍ଧିକିବେଳେ ହୋଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ ତତେ ଶିକ୍ଷକ

- (1) ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ବୃଦ୍ଧି ଓ ଅଧିକ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଦକ୍ଷତା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିଥାନ୍ତି
- (2) ଅନ୍ୟଭାଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଅସୁବିଧାକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସାମୟିକ ଭାବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟାତ୍ମକ ପରୀକ୍ଷାମାନ କରାଯାନ୍ତି
- (3) ଅଧିକ ଚିତ୍ତ ବିଷୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ପଠନ ସୋପାନକୁ ଚାକ୍ରତର କରିଥାନ୍ତି
- (4) ପ୍ରଥମ ଭାଷାରେ ସାଧାରଣ ଭାଷାକୌଶଳର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକ ଦୃଢ଼ ଚିତ୍ତ ଶକ୍ତ ସୃଷ୍ଟି ଦିଗରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟାଧାରକୁ ଆପଣେଇ ଥାଆନ୍ତି

107. ଏକ ଭାଷାରେ ସମାନ କ୍ଷମତାସମ୍ପନ୍ନ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ନଥିଲେ ପଛରେ ପଡ଼ିଥିବା ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ କେଉଁ ପଦକ୍ଷେପଗି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

- (1) ଉଚ୍ଚକୁ ବିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଠକୁ ସହଜରେ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ଦିନ ପିତାମତାଙ୍କ ସହିତ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଭେଟିପାରିବେ
- (2) ଛୋଟ ଛୋଟ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଏକତ୍ର ହୋଇ ପାରିବେ, ସାମାଜିକ କୌଶଳ ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିବେ ଏବଂ ବହୁବକ୍ତ ସଦସ୍ୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଭାଗନେଇ ପାରିବେ
- (3) ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ତାରତମ୍ୟ ଉଠିବା ଏବଂ ମାର୍ଗରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ସୁଲ ଛୁଟି ପରେ ଅନୁଶିଳ୍ପ ହେଉଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇପାରିବେ
- (4) ସମସ୍ୟାରେ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଦିନ ଶ୍ରେଣୀକକ୍ଷକ ଏବଂ ମାନସିକ ଚିକିତ୍ସକ ସାମୟିକ ଭାବେ ସାକ୍ଷାତ କରିପାରିବେ

108. ସମୟେ ସମୟେ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରୁ ପ୍ରଶ୍ନମୁକ୍ତି ନିମ୍ନମାନର ବିନ୍ୟା ଉପଯୁକ୍ତିକ ହୋଇଥାଏ। ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକଗଣଙ୍କ

- (1) ଅତି ଅଳ୍ପ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି
- (2) ଅଧିକ ସାହିତ୍ୟିକ ପଠନ ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଦେଇଥାନ୍ତି
- (3) ସର୍ତ୍ତନାମକ ଭାବନା ଏବଂ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି
- (4) ଜ୍ଞାନ ଆଧାରିତ ପାଠ୍ୟର ଡିଜାଇନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି

109. ଏକ ଲିଖିତ ପାଠକୁ ମୌଖିକଭାବେ ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ ବନାନ ଯୋଗୁ, ବିବେକୀ ଭାଷା ଶିଖୁଥିବା ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଗଣଙ୍କ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାଏ ଏହି ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂର କରାଯାଇ ପାରିବ

- (1) ଉଚ୍ଚାରଣ ସହିତ ବନାନ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଶବ୍ଦକୁ ବଡ଼ପାଟିରେ କହିବା ଦ୍ୱାରା
- (2) ଶବ୍ଦ ପଠନ ଏବଂ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରରେ ତାକୁ ଘୋଷିବା ସମୟରେ ସଠିକ୍ ଉଚ୍ଚାରଣ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଦ୍ୱାରା
- (3) ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଉଚ୍ଚାରଣକୁ ଅନୁକରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା
- (4) ଅଭ୍ୟାସ ମାଧ୍ୟମରେ 'ସମସ୍ୟା' ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଶବ୍ଦକୁ ପଠନ ଦ୍ୱାରା

110. ଏକ ଭାଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷକରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦକ୍ଷତାସମ୍ପନ୍ନ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକାମ୍ରବୋଧ, ସାପକ୍ଷ ଏବଂ ଆତ୍ମ-ନିର୍ଭରତା କନିତ ଭାବନାକୁ ଉନ୍ନତ କରାଯାଇପାରିବ

- (1) ସେମାନଙ୍କ ଏକକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ଦ୍ୱାରା
- (2) ଅନ୍ୟ ସହପାଠୀମାନଙ୍କ ପାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ମିଶାଇବା ଦ୍ୱାରା
- (3) ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପାଠ୍ୟବିଷୟକ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଦାନ ଦ୍ୱାରା
- (4) ସମବାୟ ଶିକ୍ଷା, ସହଯୋଗ ଏବଂ ପାରସ୍ପରିକ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଦ୍ୱାରା

111. ପାରମ୍ପରିକ ଭାଷାସ୍ୱରଣ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷକକୈନ୍ଦ୍ରିକ ଓ ଆଧୁନିକ ଭାଷାସ୍ୱରଣ ହେଉଛି ଛାତ୍ରକୈନ୍ଦ୍ରିକ। ପ୍ରଥମଟିର ଏକ ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଉଛି

- (1) ଶିକ୍ଷକ ହିଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଭାଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିଚାଳନା କରନ୍ତି ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ କରିଦିଅନ୍ତି
- (2) ସବୁ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକ କଥିତ ଏବଂ ଲିଖିତ ଭାଷାର ମତେଇ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ଓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଗଣ ସେସବୁକୁ କେଶି ଉଖିନ୍ତି
- (3) ଶିକ୍ଷକ ହେଉଛନ୍ତି ଶିକ୍ଷାର ଚତ୍ୱାବଧାରକ ଏବଂ ସିଏ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ଉଚିତ ଯେ ତାଙ୍କ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଗଣ ବରାବର ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାର ଫିଡ଼ବ୍ୟାକ ପାଇଛନ୍ତି
- (4) କ୍ୱାସ ବ୍ୟାସରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଗଣ ପଢ଼ିପାରନ୍ତି ଏବଂ ସାମୟିକା ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇପାରନ୍ତି

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ : ନିମ୍ନ ପ୍ରବଳ ଅନୁଚ୍ଛେଦଟି ପଢ଼। **112 ରୁ 120** ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଚାରୋଟି ଲେଖାଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତରଟି ଚୟନ କର :

ମନୁଷ୍ୟର ଏକ ଦୋଷ ଏହି ଯେ, ସେ ଆତ୍ମ-ଦୋଷ ଓ ଆତ୍ମ-ଦୁର୍ବଳତା ଦୁଃଖିପାରେ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ପର-ଦୋଷ ଓ ପର-ଦୁର୍ବଳତା ଦେଖିପାରିବାରେ ସେ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଚପୁର। ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଉପଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ଏହି ଯେ—ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜ ଜାଣରେ ସବୁବେଳେ ଦୁର୍ଭବି ଭାବ ଆମପଛ କରି ବହନ କରେ। ଆମ ଭାରତୀ ପର-ଦୋଷରେ ଓ ପଛ ଭାରତୀ ଆତ୍ମ-ଦୋଷରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥାଏ। ପଛ ଭାରତୀ ଚକ୍ଷୁର ଅଭାବରେ ରହିବାରୁ ସେ ଆତ୍ମ-ଦୋଷ ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଆମ ଭାରତୀ ସବୁବେଳେ ଆଖିଆଗରେ ଥିବାରୁ ସେ କେବଳ ପରଦୋଷଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିବାକୁ ପାଏ। ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ଗୋଟିଏ ଦିଗ ଏହି ରୂପକରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଅଛି। ଜାରଣ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ଯେ, ସାଧାରଣତଃ ଲୋକେ ବିଚାରଣ, ସେମାନଙ୍କ ନିଜର କୌଣସି ଅପରାଧ ନାହିଁ,—କଷ୍ଟରେ ଯେତେ ଅନ୍ୟାୟ ସବୁ ଅନ୍ୟମାନେ କରୁଛନ୍ତି।

ନିଜ ଦୋଷ-ଦୁର୍ବଳତାକୁ ନ ପାସୋରି ପରର ଅପରାଧକୁ ଦୟାକୁ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ସମାଜୀୟ କଥା। ଅପରାଧକୁ ବିଚାର କଲାବେଳେ କରୁଣା ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ, ସେଥିରେ ମନୁଷ୍ୟର ଦେବତ୍ୱ ବିନଶ୍ଚିତ ହୁଏ। ଏହା ସେକ୍ସପିଆର ତାଙ୍କର ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନାଟକରେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଅଛନ୍ତି। ପ୍ରତିଦ୍ୱିଦା ଓ ଶାନ୍ତି ଅପେକ୍ଷା କ୍ଷମା ଓ କରୁଣାରେ ଯେ ମନୁଷ୍ୟର ଦେବତ୍ୱ ବିନଶ୍ଚିତ ହୁଏ, ଏହା କେହି ଅସ୍ୱୀକାର କରିବେ ନାହିଁ। ଏକେତ ଗୁଣ-ପ୍ରମାଣ ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନରେ ଘଟେ। ତେଣୁ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷମାକରଣ କରିବା ଓ ବଣ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଅପରାଧୀ ପ୍ରତି ମାନବିକ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ। ତା' ପରେ ଆହୁରି ବିଚାର କରିବାର କଥା ଏହି ଯେ, ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅପରାଧ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅପରାଧୀର ଚିତ୍କୁରି ଅପେକ୍ଷା ପାରିପାଶ୍ୱିକ ଘଟଣା ଉପରେ ଅଧିକ ନିର୍ଭର କରେ। ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ, ଅନେକ ସାଧୁଲୋକ ମଧ୍ୟ ଅସାଧୁତ୍ୱରେ ଏପରି ଅନ୍ୟାୟ କରିଅଛନ୍ତି, ଯାହା ଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ ସେ କେବେବେଳେ କରିନଥାନ୍ତେ। ଦୁର୍ଭିକ୍ଷବେଳେ କ୍ଷୁଧାପୂର୍ଣ୍ଣା ସହ୍ୟ କରିନପାରି ମାଆ ପ୍ରାଣର ଶିଶୁକୁ ସାମାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟଭାସି ବିକ୍ରୟ କରିଦେବାର ଓ ଆହାରବେଳେ ନିଜ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଳହ କରିବାର ଦେଖାଯାଇଛି। ଜୀବନର ଏ ପ୍ରକାର ସାମ୍ପାଦିକ

ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଲେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟ ଯେ ଏପରି ବୟନ ଆରବଣ କରିବେ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ। ଜୀବନରେ ଏପରି ଆହୁରି ନାନା ପ୍ରକାର ଘଟଣାବନ୍ଧୁ ଅଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଅନ୍ୟାୟ ଅପରାଧ କରିବା ବିଶେଷ ବିଚିତ୍ର କଥା ନୁହେଁ। ଏବେତ ମନୁଷ୍ୟ ଭ୍ରମପ୍ରବଣ, ତା'ପରେ ଭ୍ରମପ୍ରମାଣ ପାଇଁ ଜଗତରେ ପ୍ରଲୋଭନ ଓ ଉପାଦାନର ଅଭାବ ନାହିଁ। ଏସବୁ ଦୁଃଖକୁ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରତି କପୋର ବ୍ୟବହାର ନ କରି ଅନୁକମ୍ପା ଓ କ୍ଷମା ଯେ ସର୍ବଥା ବିଧେୟ, ତାହା କେହି ଅସ୍ୱୀକାର କରିବେ ନାହିଁ।

- 112.** ମନୁଷ୍ୟ କେଉଁଥିରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚପୁର ?
- (1) ନିଜ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରକାଶରେ
 - (2) ପାସୋରିବାରେ
 - (3) ପର-ଦୋଷ ଓ ପର-ଦୁର୍ବଳତା ଦେଖି ପାରିବାରେ
 - (4) ଆତ୍ମଦୋଷ ଦୁଃଖରେ

- 113.** ଆମ ଭାରତ କେଉଁଠି ଥାଏ ?
- (1) ଅପରାଧ ଭିତରେ
 - (2) ଆଖି ଆଗରେ
 - (3) ଚକ୍ଷୁର ଅଭାବରେ
 - (4) ଦୁର୍ବଳତା ଭିତରେ

- 114.** କେଉଁଥିରେ ଦେବତ୍ୱ ବିନଶ୍ଚିତ ହୁଏ ?
- (1) କ୍ଷମା ଓ କରୁଣାରେ
 - (2) ଦୟା ଯୋଗେ
 - (3) ଅପରାଧ ନକରିବାରେ
 - (4) ବଣ ବିଧାନରେ

Note :The Information Provided here is only for Reference.It may vary the original.

115. ଅବସ୍ଥା ଚକ୍ରରେ କିଏ ଅନ୍ୟାୟ କରନ୍ତି ?

- (1) ଅପରାଧୀମାନେ
- (2) ଅନେକ ସାଧୁଲୋକ
- (3) ଆତ୍ମବୋଧୀମାନେ
- (4) ଅନେକ ସାଧାରଣ ଲୋକ

116. ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅପରାଧ କାହା ଉପରେ ଅଧିକ ନିର୍ଦ୍ଦିତ କରେ ?

- (1) ଆଚରଣ ଉପରେ
- (2) ଅନୁକମ୍ପା ଉପରେ
- (3) ନିଜ ବିବେକ ଉପରେ
- (4) ପାରମ୍ପରିକ, ଘଟଣା ଉପରେ

117. ଭ୍ରମ-ପ୍ରମାଦ ପାଇଁ ଚରଚରେ କାହାର ଅଭାବ ନାହିଁ ?

- (1) ଦେବତା ବିକାଶର
- (2) ପ୍ରଭୋଜନ ଓ ଉପାଦାନର
- (3) ଅବସ୍ଥା ଚକ୍ରର
- (4) ମାନବିକ ବ୍ୟବହାରର

118. ସାମାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟଭାଗି ମାଞ୍ଚା କ'ଣ କରିବାର ବେଶାଘାଟାହି ?

- (1) ଅପରାଧ କରିବାର
- (2) ଭ୍ରମ-ପ୍ରମାଦ କରିବାର
- (3) ପ୍ରାଣର ଶିଶୁକୁ ବିକ୍ରୟ କରିବାର
- (4) ବନ୍ଦ କରିବାର

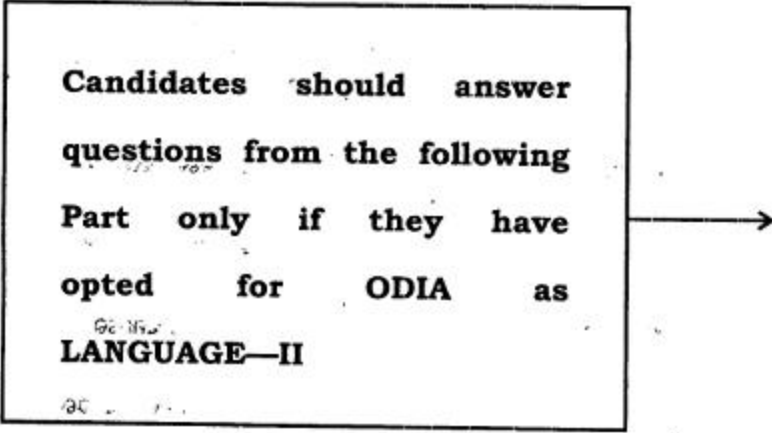
119. ମନୁଷ୍ୟ ଭୟନ୍ୟ ଆଚରଣ ହେତେବେତେ ଜଣେ ?

- (1) ବିବେକ ହରାଇଲେ
- (2) ସାମ୍ପାଦିକ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଲେ
- (3) ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସମୟରେ
- (4) କୁଳ କରିବା ସମୟରେ

120. ପଞ୍ଚ ଭାଗଟି କେଉଁଥିରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥାଏ ?

- (1) ଭ୍ରମ ପ୍ରମାଦରେ
- (2) ଅପରାଧ ଶୂନ୍ୟତାରେ
- (3) ପର ବୋଧରେ
- (4) ଆତ୍ମବୋଧରେ

**Candidates should answer
questions from the following
Part only if they have
opted for ODIA as
LANGUAGE—II**

ଭାଗ—V : ଭାଷା—II

ଓଡ଼ିଆ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ : ନିମ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନୁଚ୍ଛେଦଟି ପଢ଼ ଏବଂ 121 ରୁ 126 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତରକର 4ଟି ଉତ୍ତର ସମାବଦ୍ୟ ଭାବେ ମଧ୍ୟରୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଚୟନ କର :

ଯଦି ଜାତୀୟତା ଯୁଗ ସରିଆସୁଛି, ତେବେ ଆମର ଜାତୀୟତାଭାବ ଦୁର୍ବଳ ରହିଥିବାରୁ ଶୋଚନା କାହିଁକି? ଏକାଥରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ହେବା! ତାମସିକତାରେ ବୁଢ଼ିଥିବା ମଣିଷ ହଠାତ୍ ସାହିଜ ଭାବରେ ଚେଇଁ ପାରନ୍ତା। ତାକୁ ପ୍ରଥମେ ତାମସିକତାରୁ ମୁକ୍ତହୋଇ ରାଜସିନି କାବନ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ। କେବଳ ଜାତୀୟତା ଭାବରେ ପୁଣ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଜାତି ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟତା ସମ୍ପର୍କରେ ପରାସ୍ତା-ନିରାସ୍ତା କରି ବଞ୍ଚିବାର ବୃଥା ମାର୍ଗ ଫିଟାଇପାରେ। ଜାତୀୟତା ସମ୍ପର୍କରେ ଏତେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାର କାରଣ ତହିଁତ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଜାତୀୟତା ଭାବରେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ହେବାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ହାତଛଡ଼ା କରିଛନ୍ତି। ଏଇ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଓଡ଼ିଶା ସମେତ ସମଗ୍ର ଦେଶ ଅଇ ଗୋଟିଏ ମୂଲ୍ୟବାନ ସମ୍ପଦ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଆନ୍ତା—ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସ। ବୃଥା ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଜୀବନଧାରାକୁ ଆଦରି ନେଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଦେଶଠାରୁ ଏଇୟା ଆଶା କରାଯାଏ। ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମ୍ମାନ ଧରି ଦିବୁ ଆମେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀକୁ ଯାଉନାହିଁ। ଯାଉଛୁ, ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ ଜୀବନ ପ୍ରତି ପ୍ରଚୁର ମମତା ଧରି।

ଗୋଟିଏ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ଆମେ କଣ ଅର୍ଜନ କରିଛୁ ସେ କଥା ଛାଡ଼ି ଆମେ ଆମର ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କେତେ ସଞ୍ଚୟ କରି ରଖାପାରିଛୁ ସେ ବିଷୟ ବିଚାର କଲେ ମଧ୍ୟ ନିରାଶ ହେବାକୁ ପଡ଼େ। ପୁରାତନ ଭିତରୁ ଯାହା ମୂଲ୍ୟବାନ ତାହା ଯତ୍ନରେ ସାଜତା ହେବା ଜିନିଷ ନୁହେଁ, ବଞ୍ଚାଇ ରଖାଯିବା ଜିନିଷ। ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ଜାତିର ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ଓ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅପେକ୍ଷା ରଖେ। ଭବାହରଣସ୍ୱରୂପ ଅତୀତରେ ଗୋଟିଏ ଜାତିର ବୀରତ୍ୱକୁ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ କିପରି ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବ? ଉଦ୍‌ଘାସର ବୀରତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧ୍ୟାୟକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ଭାବେ ଉପସାପନ କରିବାର ନିଷ୍ଠା, ଅଧ୍ୟବସାୟ, ପ୍ରତିଭା ଓ ଜିଦ୍ ଆମର ଅଛି? ଜାତିର ଗୌରବ ସମ୍ପର୍କରେ, ଭିତରେ ଅବିଶ୍ୱାସ ଓ ବାହାରକୁ ନିଜ ଦିଅରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ ବାହାଞ୍ଚେ ମାରିବାର କି ମୂଲ୍ୟ?

ଦ୍ୱିତୀୟ କଥା, ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ବୀରତ୍ୱ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଯୁଗ ଶେଷ ହୋଇଛି। ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରତି ମଣିଷର ମନୋଭାବ ବଦଳିଛି। ଅନ୍ୟାୟ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ଅଜ୍ଞାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାମରତ ଦ୍ୟୁତି ମଧ୍ୟ ବୀର ଓ ତାଙ୍କର ବୀରୋଚିତ ଆଦର ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷଭାଗରେ କାହାକୁ ବୁଝାଇବା ଅନାବଶ୍ୟକ। ମାତ୍ର ଏକଥା କେହି ବୁଝିଥିବା ପରି ତ ମନେ ହେଉନାହିଁ! ଜାତୀୟ ଭାବରେ ଅସଲ ବୁଝାମଣା କମ୍ ସଚେତନ, ଅଧିକ ଅବଚେତନ। ନୌକାରେ ପାଣି ପଶିଲାଣି ଦେଖି ନୌକା ବଦଳାଇବାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଓ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଜାତିର ଅବଚେତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥାଏ। ଆଜିକାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ବୀରତ୍ୱର ସଂଜ୍ଞା କ'ଣ ଓ ଜାତି କିପରି ବୀର-ପ୍ରସାଦିନୀ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ଆମେ ସଚେତନ ତ?

121. ଦି-ଏ ହଠାତ୍ ସାହିଜ ଭାବରେ ଚେଇଁ ପାରନ୍ତା ?

- (1) ତାମସିକତାରେ ବୁଢ଼ିଥିବା ମଣିଷ
- (2) ରାଜସିନି ମଣିଷ
- (3) ମୁକ୍ତ ମଣିଷ
- (4) ବଞ୍ଚିଷ୍ଟ ମଣିଷ

122. ମୂଲ୍ୟବାନ ସମ୍ପଦଟି କ'ଣ ?

- (1) ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି
- (2) ବୀରତ୍ୱ ପ୍ରକାଶ
- (3) ଜାତୀୟତା
- (4) ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସ

123. କେଉଁଠି ବୀରତ୍ୱ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ ?

- (1) ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ
- (2) ଆଜିକାର ପରିସ୍ଥିତିରେ
- (3) ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ
- (4) ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶରେ

124. ବଞ୍ଚାଇ ରଖାଯିବା ଭିନ୍ନିଷ କ'ଣ ?

- (1) ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି
- (2) ଜାତିର ଶୈଳତ
- (3) ପୁରାତନ ଇତିହାସ
- (4) ପୁରାତନ ଭିତରୁ ଯାହା ମୂଲ୍ୟବାନ

125. ଏକଦିଂଶ ଶତାଦ୍ଦୀକୁ ଆମେ କ'ଣ ଧରି ଯାଉଛୁ ?

- (1) ଆମ ବାଲଭୃତୁ ଧରି
- (2) ନିଜର ସମ୍ମାନ ଧରି
- (3) ଦୁର୍ନୀତିସ୍ତ୍ରୀ କାବନ ପ୍ରତି ପ୍ରଚୁର ମମତାଧରି
- (4) ଅର୍ଦ୍ଧସ୍ତ୍ରୀ କାତାୟଣୀକୁ ଧରି

126. 'ଉଚ୍ଚେଚନ'ର ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ କ'ଣ ?

- (1) ଅଚ୍ଚେଚନ
- (2) ଅର୍ଦ୍ଧେଚନ
- (3) ଅବଚ୍ଚେଚନ
- (4) ଚେଚନ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ : ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ବାଛି ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଚୁକ୍ତିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ (127 ରୁ 141) :

127. ପଠନ ପରୀକ୍ଷାରେ କେମିତି ମାର୍କ ଦେବ

ପ୍ରଶ୍ନ : ମାଟିଆଦିର ଏକ ବିକ୍ରମପ୍ରାୟ ପ୍ରାଣୀ କି ?

ଉତ୍ତର (କ) : ନା, ଚେତେ ଏମାନେ କମ୍ ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି।

ଉତ୍ତର (ଖ) : ମାଟିଆଦିର ପ୍ରାୟ ବିକ୍ରମିତ ପାଦଦେଖରେ।

(1) ଉତ୍ତର (ଖ) ପାଇଁ ½ ମାର୍କ, ଉତ୍ତର (କ) ପାଇଁ 1 ମାର୍କ

(2) ଉତ୍ତର (କ) ପାଇଁ 1 ମାର୍କ, ଉତ୍ତର (ଖ) ପାଇଁ 1 ମାର୍କ

(3) ଉତ୍ତର (ଖ) ପାଇଁ 1 ମାର୍କ, ଉତ୍ତର (କ) ପାଇଁ 0 ମାର୍କ

(4) ଉତ୍ତର (କ) ପାଇଁ ½ ମାର୍କ, ଉତ୍ତର (ଖ) ପାଇଁ 1 ମାର୍କ

128. ଯେକୌଣସି ପାଠକୁ ସାଧାରଣ ଭାବେ ବୁଝି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ତରକୁ ସିର କରାଯାଉ ପଠନ କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥାଏ ଯାହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀକୁ ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବୁଝିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ

- (1) ସୂଚୀମାନ
- (2) ସାରାଂଶ କଥନ
- (3) ଭିତର ଅଂଶର ସଫଳ ପରୀକ୍ଷା
- (4) ସାରାଂଶ କାହିଁକି ପାଇଁ ଶାସ୍ତ୍ର ପଠନ

129. ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଓ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ନାଟକ (ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ) 'ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଚାନ୍ଦ୍ୟ ରହସ୍ୟ' ଲେଖିଛନ୍ତି। ତାରୋଚ୍ଚ ଚରିତ୍ର ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ଧାଡ଼ିରେ ଏହା ସାମିତ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚରିତ୍ର କେବଳ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ବାକ୍ୟ ଉଦାହରଣ କରିବେ। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକାଶପଥ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଥାଏ

- (1) ପଠନ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟଧାରା
- (2) ଲିଖନ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟଧାରା
- (3) ବ୍ୟାକରଣ ବ୍ୟବହାର
- (4) ଛାତ୍ରୀର ବ୍ୟବହାର

130. ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସର୍ବନାମକ କରାଇ ବିକାଶ ପାଇଁ କେଉଁଟି ଯଥାର୍ଥ ଉପାୟ

- (1) ଛବିର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ଆଲୋଚନା
- (2) ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଯେକୌଣସି ବିଷୟରେ ମନକୁମନ ଲେଖନ
- (3) ପ୍ରବଳ ବିଷୟର ପୁଞ୍ଜୀକୃତ ଆଲୋଚନା
- (4) ବୋର୍ଡ଼ ଉପରେ ଏକ ବିଶେଷ ରୂପରେଖର ସୂଚନା

131. ଚମ ଲାସରେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଅଧିକାଂଶ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଜ୍ଞାତାନ୍ତରେ କହିବାକୁ ଗାଢ଼ ଜରୁରତା ଏହାକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ତମେ କ'ଣ କରିପାରିବ ?

- (1) ଲାସରେ କୌଣସି ଏକ ଆକର୍ଷିତ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦେବାଦେବେନ ସରଳ ବିଷୟର ଉଦାହରଣ କରିବା
- (2) ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥାପନ ଶେଷ ହେବାଦେବକୁ ସେମାନଙ୍କୁ କହିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବା
- (3) ଉତ୍ତମ-ଭାଷାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଶିକ୍ଷା ଦେବା
- (4) ଦୁଇକଣ୍ଠିଆ କିମ୍ବା ଛୋଟ ଛୋଟ ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଲେଖନ ଓ ନିଜ ଉପସ୍ଥାପନକୁ ବାରମ୍ବାର ଦୋହରାଭାବେ ସୁଯୋଗ ଦେବା

132. ଶ୍ରବଣ କୌଶଳର ଅଭାବ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ଯେଉଁଥିରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ରେଳ ଯୋଗଣା ଶୁଣୁଥିବେ ଏବଂ ତ୍ରେନର ପହଞ୍ଚିବା ଏବଂ ଛାଡ଼ିବା ସମୟକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚେତୁରରେ ପୂରଣ କରିବେ। ଏଠାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ

- (1) ଅତି ଚେତୁର ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ଚେତୁରକୁ ପୂରଣ କରୁଥିବେ
- (2) ଏକ ଯୋଗଣାକୁ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଢ଼ୁଥିବେ
- (3) ଚେତୁରରେ ପ୍ରବଳ ଚିନ୍ତାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥିବେ
- (4) କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଦେଖୁଥିବେ

133. ଏକ ନୂତନ ଭାଷା ଶିକ୍ଷାବେଳେ ଯୌନ ପରିପକ୍ୱତା ବିକ୍ଷୟି ବିବେକୀ ଭାଷାର ଏକ ଦିଗକୁ ଅନୁଚି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଥାଏ

- (1) ସାଧାରଣତାଦେ ଆହରଣ
- (2) ଆହରଣରେ କୃଷ୍ଣତା
- (3) ଦକ୍ଷତାର ସ୍ତାପ
- (4) ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ଦକ୍ଷତା ଭାର

134. 'ଉ-ନଶିତ୍' ଦେଇଛି

- (1) ପତ୍ର ବିନିମୟ ଶିକ୍ଷା
- (2) ପିଠୁ ଚକ୍ରମେଖାରୀ
- (3) ପ୍ରସୂତି ବିଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା
- (4) ହାର୍ଡ଼ୱେୟାର ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ନିର୍ଭରଶୀଳ

135. ଏକ ଦ୍ୱିଭାଷୀ ଭାଷାରେ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ-ଭାଷାର ଲିଖିତ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରୂପ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ — ପୂର୍ତ୍ତି ଭିତ୍ତିକ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

- (1) ଲକ୍ଷ୍ୟ-ଭାଷାରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଅଧିକ ବହି ପଢ଼ିବା
- (2) ଇଂରାଜୀରେ ଅଧିକ ଲେଖିବା
- (3) ଅଧିକ ଦ୍ୱିଭାଷୀ ପିଠୁ ଦେଖିବା
- (4) ଲକ୍ଷ୍ୟ-ଭାଷାରେ ଉପାଦାନା କରିବା

136. ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭାଷାରେ ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିପାରି ନଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲାବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ସମବୟସ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଏପରି କୁମ୍ଭାଘାତ ଥାଏ

- (1) ସାରାଂଶ କଥନ
- (2) ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପ୍ରସ୍ତୁତିକରଣ
- (3) ତୁଟିମାର୍ଜନ
- (4) ଦୁର୍ଲ୍ଲଭପଠନ

137. ମିଶ୍ରାମିଶ୍ର ଭାଷା ଜାଣିଥିବା ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାପକତାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଏପରି ଏକ ପାଠ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପଦ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ଯାହା

- (1) କେତକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବ୍ୟାପକତାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏକା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏର ସୁଯୋଗ ଦେଇଥାଏ
- (2) ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମହା ଭାବ ବିନିମୟର ସୁଯୋଗ ଦେଇଥାଏ
- (3) ଗଣିତ ଏବଂ ଭାଷା ଉପରେ ଅଧିକ ଗୋଟି ଦେଇଥାଏ
- (4) ପ୍ରାଚୀନ ଏବଂ ଭାଷା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିଥାଏ

138. ଗୁମ ଧାରଣାଟିକୁ ବାନ୍ଧି : ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ?

- (1) ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଣାଳୀର ଘଟଣାଚକ୍ରକୁ ଅନୁକ୍ରମିତ ଭାବରେ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇଛି
- (2) ଚର୍ଚ୍ଚା ଉପସ୍ଥାପନରେ ଭାଗଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ
- (3) ଶିକ୍ଷଣୀୟ ଅନୁକ୍ରମିତ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥାଏ
- (4) ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୁଣ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏ

139. ଗାନ୍ଧୀ ଶିକ୍ଷାଭାବେନେ ପାଧ୍ୟାପକତା ବ୍ୟବହାରରେ ଗୁଡ଼ି ଦେଖାଯାଇଥାଏ ସେଥିପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ

- (1) ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାରେ ସେମାନଙ୍କ ଗୁଡ଼ିର ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ କରାଯାଇଥାଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଗୁଡ଼ି ଦେଖି ପୁଣ୍ୟାଳୟାନ୍ତରି
- (2) ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ କଥା ବା ପଠନ ଶେଷ ଯାଏ ଶିକ୍ଷକ ଅପେକ୍ଷା କରିବେ ଏବଂ ତା'ପରେ ସାଧାରଣ ଭାବେ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେତେ
- (3) ସ୍ୱାଧୀନତା ଭାବେ ଗୁଡ଼ି କରିବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଯାଏ
- (4) ଦୁର୍ବଳ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚିତ୍ତକରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିଭାବ କରି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଛାତ୍ର ଆୟୋଜନ କରିଥାଏ

140. ଅନିଚ୍ଛୁଳ, ଅମନୋଯୋଗୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଉପରେ ଥିବା ଏକ ଭାଷା ଛାତ୍ରରେ ଜଣେ ଦିବେଶୀ/ଅନ୍ୟ ମାତୃ ଭାଷାର ଶିକ୍ଷକ ଅନେକ ସମୟରେ ନାନା ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାଏ। ଏହା ଫଳସ୍ୱରୂପ ହୋଇଥାଏ

- (1) ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସମୟରେ କରୁଥିବା ବିଷୟ ଉପଦେଶ୍ୟାକ ଶାନ୍ତମ୍ୟ ନେବା ଦ୍ୱାରା
- (2) ଅମନୋଯୋଗୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଚିତ୍ତ କରିବା ଓ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଛାତ୍ର ନେବା ଦ୍ୱାରା
- (3) ପ୍ରଦତ୍ତ ଆସାଧନମାନଙ୍କୁ ଶେଷ କରିବାକୁ ନିଜ ସମୟ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଦ୍ୱାରା
- (4) ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାକୁ ଅଧିକ ମୁକାବିଲାଶୀଳ ଏବଂ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବା ପାଇଁ ନାନା ପଦ୍ଧତି ଏବଂ କୌଶଳର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା

141. ଗାନ୍ଧୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ବିଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାକାରୀ କରିଥାଏ। ଦେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେଶରେ ସମର୍ଥନ ଦେଇଥାଏ ?

- (1) ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଷୟର ଅର୍ଥକୁ ଉଚ୍ଚଭାବେ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ମାତୃଭାଷାର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥାଏ
- (2) ବାସ୍ତବକୁ ଅବାସ୍ତବ ବିଷୟ ଆଡ଼କୁ ଯାଏଁଥାଏ
- (3) ଶିକ୍ଷକ-ଛାତ୍ରୀ ଓ ଛାତ୍ରୀ-ଛାତ୍ରୀ କରିବା ଶୈଳୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ବିଷୟର ଗାନ୍ଧୀ ଭାବରେ ଦେଖାଯାଏ
- (4) ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଏକାନ୍ତ କରୁଣା ବୋଲି ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ଏହା ଅଭ୍ୟାସ କରି ରଖିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ : ନିମ୍ନ ପ୍ରବନ୍ଧ ଅନୁଲେଖନୀ ପଢ଼ ଏବଂ 142 ରୁ 150 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଷୟାବଲମ୍ବୀ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଚାରୋଟି ଲେଖା ସମାପ୍ୟ ଭଳର ମଧ୍ୟରୁ ଯଥାର୍ଥ ଭଲରଟି ଚୟନ କର :

କେଳେକେବଳ ମତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଭାବଧାରା ସମଗ୍ର ମଣ୍ଡିତରେ ତାଲ ଭଳି ବିହାର ହୋଇଥିବା ପରସ୍ପର ସହିତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ 'ନୋଡ୍' (Node) ବା ପଦ ମଧ୍ୟରେ ଗଢ଼ିତ ଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ମଣ୍ଡିତର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାହା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ବିହାର ହୋଇଥାଏ । ଏଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଭାଷା ପ୍ରକାଶରଣୀ, ଆକୃତି ଛାପ ଭଳି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ପୃଥକ ହୋଇଥାଏ । କୌଣସି ଦୁଇଜଣଙ୍କଠାରେ ଏହା ସମାନ ହୁଏ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମତରେ ମନେକର ତୁମେ 'ଗାଈ' ଶବ୍ଦଟି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ । ସମ୍ଭବତଃ ତୁମେ ଗାଈ ଛବିଟିଏ ଦେଖିଲ କିମ୍ବା ବହୁଳ ସହିତ ଆକାଠ ସମୟରେ ଏହା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କଲ । ଏଥି ପାଇଁ ମନ ପ୍ରଥମେ ଗାଈ ପାଇଁ ଭବିଷ୍ୟ 'କେନ୍ଦ୍ରବିଳାଳ୍ ନୋଡ୍'କୁ ସକ୍ରିୟ କଲା । ତୁମେ ଗାଈ ବିଷୟରେ ଯାହା ଜାଣ ସେ ସମସ୍ତ ସୂଚନା ଏଥିରେ ହିଁ ଗଢ଼ିତ ଥାଏ । ଏ ସମୟରେ ଏଥିସହିତ ସମାନତା ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନାବ, ଅର୍ଥାତ୍ ଛେକି, ମେଣ୍ଡା, ବନବ, ଘୋଡ଼ା ଆଦିକ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ 'ନୋଡ୍'ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଥାଏ । ଏଣୁ ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ତୁମେ ଗାଈ ଶବ୍ଦଟି ପାଇ ନ ଥାଅ । କିନ୍ତୁ, ଗାଈ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଶୁଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ଚର୍ଚ୍ଚା ତୁମ ମଣ୍ଡିତରେ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଉଠିଥାଏ ।

ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତର ଦ୍ଵିତୀୟ 'ମୋଡୁଲ୍' ବା 'ଲେଖା' ଦ୍ଵାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୁଏ । ଯେତେବେଳେ ଗାଈ ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍ତର 'କେନ୍ଦ୍ରବିଳାଳ୍' ଭାବଧାରା ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଶୁମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସକ୍ରିୟ ଭାବଧାରା ଏ ସ୍ତରକୁ ଆସେ ସେତେବେଳେ ତୁମ୍ଭଟି କଥା ଘଟିପାରେ । ପ୍ରଥମତଃ 'ଲେଖା' ଚଳୁଥିବା ଆସୁଥିବା ଭାବଧାରା ଭାଗି ଉପସ୍ଥଳ ପଦବିନ୍ୟାସ ଯୋଗାଏ । ଏହି ସ୍ତରରେ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ସଂଯୋଜିତ ମଧ୍ୟ ହୁଏ । ଦ୍ଵିତୀୟତଃ ବିଭିନ୍ନ ସକ୍ରିୟ 'କେନ୍ଦ୍ରବିଳାଳ୍' ଭାବଧାରା ପରସ୍ପର ସହ ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵିତା କରନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ସ୍ତରେ ସବୁଠାରୁ ସକ୍ରିୟ ଭାବଧାରା (ଏଠାରେ 'ଗାଈ') ବିଭୟ ଭାଗ କରେ । କିନ୍ତୁ, ବେଳେବେଳେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ 'କେନ୍ଦ୍ରବିଳାଳ୍' ଭାବଧାରା ଏଥିରେ ବାଧା ଦିଅନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ଯେତେ ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ ସେମାନଙ୍କ ବାଧା ଦେବା ଶକ୍ତି ସେତେ ଅଧିକ ହୁଏ । ଏଣୁ ଚାହୁଁଥିବା ଶବ୍ଦଟି ଉତ୍ତର ହେବାକୁ ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗେ । କେଳେକେବଳ କହିଥିବା ଏକ ପରାସ୍ତର କଣାପଡ଼ିଛି ଯେ, ଆମେ ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁର

ନାମ ତୁଣ୍ଡରେ ନେବାପାଇଁ ହାରାହାରି ଏକ ସେକେଣ୍ଡର 70 ହଜାର ଭାଗକୁ ଭାଗେ ସମୟ ନେଇ ବିନ୍ଦୁ, ତାହାରି କିମ୍ବା ତାହାରି ସଦୃଶ କୌଣସି ବସ୍ତୁର ଚିତ୍ର ଆମ ଚକ୍ଷୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଗଲେ ସେଥିପାଇଁ କମ୍ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍, ଏକ ସେକେଣ୍ଡରେ 80 ହଜାର ଭାଗକୁ ଭାଗେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ନାମ ଆମ ତୁଣ୍ଡକୁ ବାଣିଆସେ ।

142. 'ନୋଡ୍' ବା ପଦ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ଗଢ଼ିତ ଥାଏ ?

- (1) ପ୍ରକାଶ ଭଙ୍ଗା
- (2) ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ କାର
- (3) ମଣ୍ଡିତ
- (4) ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଭାବଧାରା

143. 'କେନ୍ଦ୍ରବିଳାଳ୍ ନୋଡ୍'କୁ ପ୍ରଥମେ କିଏ ସକ୍ରିୟ କରେ ?

- (1) ଶବ୍ଦ
- (2) ମନ
- (3) ଗାଈର ଛବି
- (4) ସକ୍ରିୟ ଭାବଧାରା

144. ଭାବଧାରା ଭାଗି ଉପସ୍ଥଳ ପଦବିନ୍ୟାସ କିଏ ଯୋଗାଏ ?

- (1) ଲେଖା
- (2) ଗାଈ
- (3) କେନ୍ଦ୍ରବିଳାଳ୍
- (4) ପଶୁ

145. 'ଗାଲ' ଶବ୍ଦଟି କେଉଁ ପଦ ?

- (1) ବିଶେଷଣ
- (2) ବିଶେଷ୍ୟ
- (3) ଅବ୍ୟୟ
- (4) ସର୍ବନାମ

146. କିଏ ପରସ୍ପର ସହ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରନ୍ତି ?

- (1) ବିଭିନ୍ନ ସକ୍ରିୟ 'ଲେବ୍‌ସିକାର୍' ଭାବଧାରୀ
- (2) ସମାନ ଧରଣର ଜୀବ
- (3) ପଶୁମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ
- (4) ମନ ସହିତ ମନ

147. 'ଉକ୍ରିୟ'ର ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ କ'ଣ ?

- (1) ଅଣ ସକ୍ରିୟ
- (2) ସକ୍ରିୟ ଶୂନ୍ୟ
- (3) ନିଷ୍ପ୍ରୟ
- (4) ସକ୍ରିୟତା

148. ଅଧିକାଂଶ ଛତ୍ତେ ବିଏ ବିତର୍କଜାତ କରେ ?

- (1) ଲେବ୍‌ସିକାର୍
- (2) ବୃକ୍ଷମାନ ଚିତ୍ର
- (3) ଗୋଟ
- (4) ସତୁଠାକୁ ସକ୍ରିୟ ଭାବଧାରୀ

149. କ'ଣ କରାଗଲେ ବସ୍ତୁର ନାମ କମ୍ ସମୟରେ ତୁଣ୍ଡକୁ ଆସିଥାଏ ?

- (1) ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରାଗଲେ
- (2) ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲେ
- (3) ମନ ଭିତରେ ଭାବନା ଆସିଲେ
- (4) ବସ୍ତୁର ଚିତ୍ର ତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଗଲେ

150. ମସିଂଖରେ କ'ଣ ସକ୍ରିୟ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ ?

- (1) ଗାଈ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟ ପଶୁଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ତଥ୍ୟ
- (2) ଜଗତ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା
- (3) ଭାବଧାରୀ
- (4) ବସ୍ତୁର ଚିତ୍ର

SPACE FOR ROUGH WORK

ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଭଲ ଭାବରେ ପାଠ କରନ୍ତୁ :

1. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନରେ 4ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇଛି । ତତୁଧ୍ୟରୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଗ୍ରହଣୀୟ ଉତ୍ତରକୁ ହିଁ OMR ଉତ୍ତର ଖାତାର ପୃଷ୍ଠା-2 ରେ ନୀଳ କିମ୍ବା କଳା ବଲ୍ ପଏଣ୍ଟ ପେନ୍‌ରେ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ । ଥରେ ଚିହ୍ନଟ କଲା ପରେ ଏହାକୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବଦଳାଯିବ ନାହିଁ ।
2. ଉତ୍ତର ଖାତାକୁ ମୋଡ଼ିମାଡ଼ି ଭାଙ୍ଗ କରାଯିବ ନାହିଁ ଅଥବା କୌଣସି ପ୍ରକାର ଦାଗ ଅଥବା ଚିହ୍ନ ଲଗାଯିବ ନାହିଁ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜାଗାରେ ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖାଯିବ ନାହିଁ ।
3. ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଓ ଉତ୍ତର ଖାତାକୁ ଯତ୍ନରେ ରଖାଯିବ । କେବଳ ଭୂମିକ ନମ୍ବର ବା କୋଡ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଥବା ବଦଳା ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।
4. ଉପସ୍ଥାନ ଖାତାରେ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଗଣ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଓ ଉତ୍ତର ଖାତାର କ୍ର. ନଂ. ଓ କୋଡ୍ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଲେଖିବେ ।
5. କେବଳ ପ୍ରବେଶ ପତ୍ର ବ୍ୟତୀତ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଗଣ ପରୀକ୍ଷାକକ୍ଷକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବହି, ଖାତା, କାଗଜ ବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ଯନ୍ତ୍ରାଦି ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।
6. ପରୀକ୍ଷକ ଚାହିଁବା ମାତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ପ୍ରବେଶ ପତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଡନଖି ନିମିତ୍ତ ଦେଖାଇବେ ।
7. ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳକ ବା ପରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଅନୁମତି ଭିନ୍ନ କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ନିଜ ଆସନ ଛାଡ଼ି ଯିବେ ନାହିଁ ।
8. ପରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ଉତ୍ତର ଖାତା ହସ୍ତାନ୍ତର ନ କରି କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ପରୀକ୍ଷା କକ୍ଷ ଛାଡ଼ି ବାହାରକୁ ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଉପସ୍ଥାନ ପତ୍ରରେ ଦୁଇଥର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ଉପସ୍ଥାନ ପତ୍ରରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରି ନ ଥିବା ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଉତ୍ତର ଖାତା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଅସାଧୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରିନିଆଯିବ ।
9. କୌଣସି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ବ୍ୟବହାରକୁ ଅନୁମତି ମିଳିବ ନାହିଁ ।
10. ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସି.ବି.ଏସ୍.ଇ.ର ନିୟମକାନୁନି ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ । ଅସାଧୁ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୋର୍ଡର ନିୟମାନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।
11. କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଅଥବା ଉତ୍ତର ପତ୍ରର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ଚିରି ବାହାର ବା ପୃଥକ୍ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।
12. ପରୀକ୍ଷା ସରିଲା ପରେ, ଉତ୍ତର ପତ୍ରକୁ ଅବିକଳ ପରୀକ୍ଷାକକ୍ଷରେ ଉପସ୍ଥିତ ପରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବ । ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ କେବଳ ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇପାରିବେ ।

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with Blue/Black Ballpoint Pen on Side-2 of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
2. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.
3. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
4. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/Answer Sheet in the Attendance Sheet.
5. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the Examination Hall/Room.
6. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
7. No candidate, without special permission of the Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
8. The candidates should not leave the Examination Hall without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where a candidate has not signed the Attendance Sheet, a second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case.
9. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
10. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board.
11. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
12. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर-पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉलपॉइंट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
2. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर-पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
3. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर-पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर-पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
4. परीक्षा पुस्तिका/उत्तर-पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाजिरी-पत्र में लिखें।
5. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-कार्ड के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
6. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-कार्ड दिखाएँ।
7. अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
8. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर-पत्र दिए बिना एवं हाजिरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाजिरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर-पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा।
9. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
10. परीक्षा हॉल में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
11. किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर-पत्र का कोई भाग अलग न करें।
12. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी कक्ष/हॉल छोड़ने से पूर्व उत्तर-पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।